

Falsos feminismes

MONTSERRAT MINOBIS

Un dels considerats més brillants i joves (bé, ja no tan jove) escriptor de les lletres catalanes sembla que aquest estiu ha fet un tomb per les modernitats dels USA. I, naturalment, s'ha afanyat a explicar-nos (en una de les seves múltiples i suposo que ben pagades col·laboracions) algunes de les coses que li han cridat l'atenció, sempre tan atenta i oberta.

I s'ha fixat ni més ni menys que en una campanya d'un grup de feministes de la ciutat de Nova York, que reclamen, amb justícia, el compliment d'una llei, aprovada ja fa temps, que no permet anar o passejar pels carrers amb el pit al descobert. Les feministes, doncs, cansades de veure els mascles ocupant la via pública sense samarreta, han decidit fer elles el mateix i anar amb els pits al descobert.

I com que ja se sap que les dones sempre ofenen més la sensibilitat i el pudor, la campanya pretén que les autoritats facin complir la llei i s'actui contra aquest atac demostratiu, més que res, de manca de respecte i de civisme. El nostre escriptor ha quedat tan fascinat per aquesta actuació de les feministes novaiorqueses, que demana al

Lobby de Dones de Barcelona que faci una campanya semblant pels carrers de la ciutat.

Tinc l'estranya sensació que al nostre escriptor se li veu massa el llautó, en el sentit que no ha estat capaç de saber prendre's, amb l'elegància que l'hauria de caracteritzar, algunes protestes i crítiques —sempre raonades i educades— que algun grup de dones del país li hem fet. I aprofita qualsevol avinentesa per, des d'una falsa posició defensora del feminisme (que, cal no oblidar-ho, és un moviment que té com a finalitat aconseguir la igualtat política, econòmica i jurídica de la dona), fer evident la seva misogínia.

Doncs, ves per on, estimat i admirat Quim Monzó, les dones feministes d'aquest país *passem olímpicament* d'aquesta qüestió. Entenem que és producte d'una actitud de poc respecte i de manca de civisme, i que si les autoritats ciutadanes no hi donen cap valor, nosaltres tampoc ho fem. I encara més, fins i tot alguna vegada alguns d'aquests senyors són de molt bon veure. Cosa que no és el cas de l'admirat escriptor.

13

portant un bon exemple al tòpic que assegura que entre països àrabs els tractats de bon veïnatge es firmen, sempre, sobre la sorra del desert, Algèria i el Marroc han entrat en una espiral de tensions polítiques i diplomàtiques que, de moment, els ha portat a tancar els quatre punts fronterers terrestres que els uneixen. Algèria afegeix al conflicte la prohibició de vol d'aeronaus marroquines sobre el seu espai aeri i el Marroc manté la imposició de visat obligatori a tots els ciutadans algerians que pretenguin accedir al seu territori. Donades les característiques complementàries de les respectives economies, en determinades zones aquesta exigència —exacerbada ara pel tancament dels passos fronterers— ha creat un gran malestar entre importants col·lectius del que podríem anomenar gent normal. Parlo dels tècnics o auxiliars de nacionalitat marroquina, empleats a les instal·lacions gasístiques algerianes, o dels obrers agrícoles algerians que treballaven en explotacions properes al cantó marroquí de la frontera. Per no citar la resta de gremis (camioners, conductors d'autocars de viatgers, particulars en viatges de negocis), que han vist com, de sobte, la navalla de la política llançava un inesperat tall sobre el sempre sofert món del comerç, danyant els punts econòmics i les fructíferes relacions creades entre les respectives societats arran de la firma, el mes de febrer de 1989 a Marràqueix, del tractat de caps d'Estat que va donar pas a la Unió del Magrib Àrab (UMA), en la intenció una mena de reflex de l'experiència unionista assolida a Europa. Amb totes les peculiaritats i condicionants propis de la història de països tan dispersos com ho puguin ser Tunísia, Líbia, el Marroc o la mateixa Algèria, però un pas fet en el camí de la sensatesa que abona la distensió. Més de 40.000 marroquins resideixen actualment a Algèria i un nombre similar d'algerians es guanyaven la vida al Marroc fins a la

Alta tensió al Magrib

FERMÍN BOCOS

fulminant repatriació organitzada per Alger per terra —desenes d'autobusos operant des dels posts fronterers de Bu Kanun i Akid Lofti— i també per aire: pont aeri basat a Casablanca. La ràdio algeriana ha jugat un paper capital en la crisi, instant de manera dramàtica els residents algerians a abandonar el territori marroquí.

Tots els esforços de pau i conciliació que van cristal·litzar en l'acord de ratificació de fronteres firmat a la bellíssima localitat d'Ifran (Marroc) al mes de març pel rei Hassan II i l'aleshores president d'Algèria, Chadli Benjedid, s'han trencat. L'assassinat de dos ciutadans espanyols, metratllats per un imprecís comando suposadament terrorista quan eren al vestíbul de l'hotel Atlas Asni de Marràqueix, ha estat l'espoleta d'una crisi que, en realitat, té arrels molt profundes.

En termes relatius, el Marroc disfruta d'un cert benestar econòmic —el contrast s'ha de buscar als països del seu entorn, no a Europa, és clar—. Bona part d'aquesta situació té bastant a veure amb la indústria turística. Els diners que deixen els turistes estan afavorint un fenomen similar al que hi va haver a l'Espanya dels anys seixanta, encara sota la dictadura franquista. Aquest fenomen no és altre que l'arrelament d'una incipient burgesia de classes mitjanes sobre la qual s'estarien articulant les iniciatives —de tota mena— més dinàmiques de la societat marroquina; amb el francès com a segona llengua (l'espanyol, tot i que encara es parla en algunes zones del Rif, ha retrocedit de manera evident), i una posició

eclectica en matèria religiosa: aquesta burgesia pugna per la institucionalització de les formes polítiques del país, intentant que cada vegada siguin més representatives. Té un gran pes en la societat i les seves opinions porten camí de ser les d'una majoria que de mica en mica està començant a col·locar la Corona lluny del setial profètic que li agrada a la tradició —i moltíssim també a l'actual monarca alauita.

Igual que va passar a Egipte, on després dels primers atemptats contra visitants estrangers la xifra de turistes va minvar de manera dràstica, desposseint el país del Nil de la seva principal i quasi exclusiva font de divises, l'assassinat dels nostres compatriotes Salvador Torras i Antonia Cuevas pot activar un mecanisme similar de rebuig que serà acusat immediatament pels operadors de turisme i les grans companyies internacionals que gestionen el sector. Els països de la riba africana de la Mediterrània han deixat de ser llocs segurs per als viatges d'oci i la percepció d'aquest perill per les grans masses potencials de turistes, sobretot europeus, és un pronòstic segur de desastre econòmic per a Egipte, Algèria i el mateix Marroc (Tunísia, de moment, ha aconseguit allunyar-se de la situació). D'aquí la reacció fulminant i probablement desproporcionada per part de Rabat en les seves conseqüències de mal veïnatge amb Algèria, després de l'atemptat contra els turistes espanyols. Un fet de violència gratuïta, envoltat per cert de grans interrogants entorn a la veritable identitat dels agressors, presentats com se sap davant de l'opinió pública per les autoritats de Marràqueix com integristes d'origen i inspiració algeriana.

El problema que per a Algèria representen els integristes es coneix de sobres: és una guerra sense quarter pel poder. Una guerra en què el principal grup que la inspira, el FIS (Front Islàmic de Salvació), i alguna de les seves faccions armades reclamen sobre el paper el poder polític que els va ser arrabassat després de l'anul·lació d'unes eleccions municipals en què les urnes els havien atorgat la victòria. En realitat, les causes de la insurrecció que fa servir els estrangers com a blanc d'assassinats indiscriminats són més profundes i remet, per dir-ho en poques paraules, a la profunda prostració que la pobresa —si no la misèria— imposa a àmplies capes de la societat algeriana que veuen com els estrats governants pertanyents al mític (i avui desacreditat) FLN es reparteixen la riquesa del gas i del petroli en un sistema d'indissimulada corrupció, mentre que les grans masses de població es veuen limitades a la simple subsistència als barris pobres d'Orà, Alger o Constantina, o a agafar el camí sempre amarg de l'emigració —més d'un milió viuen a França.

Des que va aflorar amb violència el rept de les integristes, el règim d'Alger mai no ha dissimulat certes suspicacions envers el Marroc. Alguns mitjans algerians parlen obertament del "santuari marroquí del FIS". Rabat sempre ha negat la imputació que implícitament acusava el Marroc de complicitat amb els propòsits dels islamistes. És cert que el suport durant dècades per part d'Alger al Front Polisario (instal·lat de fet en territori algerià, a la zona de Tinduf) podria suggerir una mena (a

l'inrevés) de *do ut des*, però, al meu parer, aquesta possibilitat és molt discutible. Un polític tan subtil i hàbil com el rei Hassan II no pot ignorar que encara que a mig termini un èxit del moviment fonamentalista a Alger no perjudicaria el Marroc, a mig i llarg termini el caràcter expansiu de l'ideal islamista faria inevitable la confrontació. D'aquí que —al marge de casos aïllats de refugi o exili d'activistes religiosos fugits d'Algèria— costa de creure en un suport solapat de Rabat als integristes de l'altra banda de la frontera. El combustible i les armes que exhibeixen els comandos del GIA (el braç armat dels fonamentalistes) caldria buscar-los més lluny: potser al Sudan, però també en insospitats centres de poder de latituds més septentrionals; centres interessats a mantenir una tensió regional que, per la seva indiscutible amenaça, vindria a justificar costosíssims programes de defensa en països democràtics als quals, si no, els seus respectius Parlaments farien anar enrere, tenint en compte la desaparició de l'univers soviètic i, amb ell, de part dels perills de l'anomenada Guerra Freda.

La tensió entre el Marroc i Algèria és real. El creuament d'acusacions busca el culpable en l'altra part i a les respectives opinions públiques se'ls està injectant una dosi tan elevada de demagogia que, sens dubte, precipitarà en comportaments xenòfobs individualitzats. És un procés al qual se li poden calcular riscos molt elevats —sense excloure algun tipus d'escaramussa militar als passos fronterers—. En aquest sentit, tot esforç diplomàtic internacional de mediació serà poc. Per nosaltres, la desestabilització de l'Occident (Magrib) del nord d'Àfrica vindria a ser, escrit sense cap exageració, una inquietant qüestió de política interior espanyola. Una vegada més, és la geografia qui sembla empènyer la història, en clar menyspreu pels progressos objectius que comporten les organitzacions polítiques supranacionals.

Fermín Bocos és periodista